

Tecnologia de la Informació I (Premsa Escrita)

Prof.- Margarita Ledo, Josep M. Orta, Carlos Pérez de Rozas,
Josep Roviroza, Miquel Villagrassa.

2º Curs

2004

A) TEMARI

1. Disseny i Maquetació en el procés de producció de la Premsa.

La Forma com Comunicació: canvi de rol per als components gràfics de la premsa. Condicionaments tècnics, socials i culturals. Fer un periòdic: la maquetació com a esquema d'operacions necessàries. Les primeres seccions de Compaginació a l'EE, la seva evolució. Influència d'altres àrees d'expressió en el disseny de la premsa escrita, crisi d'arquetipus i noves tendències. El "Redisseny".

2. Els Tipus: origen i morfologia

Parts dels tipus. Les lletres: cossos, alçada "X", ascendants i descendents. Fonts. Taules tipogràfiques de composició. Mesures dels Tipus per a plom, fotocomposició i composició electrònica. Unitats "EM".

3. Sistema de Mesures Tipogràfiques

El punt Didot i el punt Pica. El tipòmetre. Aplicacions al càlcul de la Superfície d'impressió, amplades, espacis, interlinies, alçada, cossos. Mesures tipogràfiques a la premsa de Barcelona.

4. Els Caràcters tipogràfics

Les variables d'inclinació, traç, terminals. Fases en l'evolució formal dels caràcters: Les classificacions de

Thibaudeau, Vox, Atypi, DIN, Novarese, Jacno, Alexandrini.
Els catàlegs. Canvis tècnics i nous models.

5. Preparació dels originals

Preparació dels Textos. Normes de correcció d'estil gràfic. Càlcul d'extensió. Referències d'espai a la Pauta i elaboració de "planilles". Selecció de caràcters i codificació.

6. Textos i Llegibilitat

Amplades de composició estàndard i variacions per la identificació d'específics. Justificats o composició lliure. Capítulars. Sumaris. El procés de lectura: punts d'ancorament i lectura selectiva. Caràcters i Llegibilitat. Normes per la Llegibilitat.

7. Recurs Tipogràfics

Classificació funcional: ordenació, separació, valoració de materials. Tipologia: filets, quadrats, fons, trames, contractipus. Variacions formals: lliç vs. fantasia. Els Blancs. Marcats i modificacions en la codificació de materials. Suports i sistemes de reproducció. Els específics: senyals de continuació, identificació, tabulació, etc.

8. Els Titulars

Estils i tractaments gràfic. Elements de Titulació: avant-títols, títols, subtítols, sumaris i destacats. Funció d'atenció, fixament i valoració: relació amb les dimensions, traç, i disseny dels caràcters. Disposició de Titulars. Llibre d'estil i cèlula de Titulació: columnes-coslinies-pàgina. Ajustament i Codificació.

9. La Imatge en Premsa

Components de la Imatge. Evolució històrico-tècnica: usos i suports per a la imatge de Premsa. La Imatge fotogràfica com a gènere: El Fotoperiodisme. Relació Text-Imatge. Les

Il·lustracions: ornament vs. representació. Dibuixos, vinyetes i caricatures.

10. Tractament d'imatges

Procés de connotació dins la imatge i tècniques de dramatització: contrast, enquadrament, plànols. La manipulació d'imatges: muntatge, collage, retocs, tall, modificacions, siluetjats. Elements d'informació visualitzada: mapes, gràfics, quadres, Infografisme.

11. Preparació d'imatges per Edició

Dimensionat i normes de marcat: superfície útil i proporcions. Tractaments de reproducció: directes i plomes. Identificació de documents. Reserves, mescles i sobreimpresió. La Codificació. Sistemes de reproducció.

12. El Color en Premsa

Fases en la seva utilització. Visió del Color. Els colors de la llum blanc. Colors primaris per a la impressió en color. Classificació de la impressió en color. Selecció de color: en Fotomecànica, en exploració electrònica. La reproducció del color.

13. Muntatge de Pàgines

Correcció i proves en funció del procés de fabricació. Materials de Muntatge i sistemes de composició. Muntatge de la pàgina tot seguint la Maqueta. Tancament de Pàgines, revisió del muntatge i V.B. per a la impressió.

14. Estructura de la Premsa escrita: Informació i Publicitat

Compaginació Oberta i Tancada: Actualitat VS. Seccions. Distribució de la Superfície d'impressió: diagram de base, marges, llom, tall. La Pàgina: capçalera, peu, l'entrada i la sortida. Centre òptic i tensions de lectura. La Publicitat: classificació, normes de composició i disposició.

15. Formats

Estandard i Tabloide. Relació diacrònica Formats-Models. La Graella, base per a la definició gràfica de Models. Distribució de la Pauta. Escala de Formats. Les constants: Logotipus i elements de capçalera. Logotipus de rúbrica. Identificació d'específics.

16. Maquetació: els protocols

Principis generals per a establir la Maqueta de Pàgina. Valoració i distribució tot seguint el Model. Varietats de presentació. Maquetes per a color. Esquemes de Maquetació: els arquetipus estàtic-dinàmic, horitzontal-vertical, modular-irregular, simètrica-per contrast, en quadrat-en diagonal.

17. Sistema productiu: organigrama

La Conferència de Redacció: La Llançada o Paginació: espai informatiu, àrees de Redacció. Redaccions sense informatitzar, redaccions informatitzades: Fases de realització. Maquetació, Redacció, Edició. Maquetes electròniques, filmació de pàgines i Muntatge.

18. Relació Forma-Fons

Els "Llibres d'Estil" de Compaginació. Proporcions, Models i Metodologia d'anàlisi formal. La Pàgina Un: tipologia. Noves tendències en el disseny de la premsa: creació sintètica de la informació visualitzada. L'Infografisme en setmanaris i premsa diària.

19. Els Models: La seva definició teòrica

Les determinants històrico-culturals i editorials. Models, materials i evolució tecnològica. Elecció de Format, línia d'imatge, tipografia i relacions dins de l'espai-pàgina. Models pre-existents com univers referencial.